

європейських принципів здійснення контролю, що є надзвичайно важливим у контексті виконання зобов'язань в рамках Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Закон визначає правові та організаційні засади державного контролю, що здійснюється з метою перевірки дотримання операторами ринку законодавства про харчові продукти, корми, здоров'я та благополуччя тварин, а також законодавства про побічні продукти тваринного походження під час ввезення (пересилання) таких побічних продуктів на митну територію України.

Отже, якість продукції визначається ефективністю системи управління. В Україні це можливо здійснити шляхом законодавчої та нормативної підтримки держави. Але разом з тим потрібно змінити менталітет громадян через роз'яснювальні роботи. Впровадження ефективних систем якості вимагає високого професіоналізму, вміння пристосовуватись до нових методів і способів управління якістю з боку керівників усіх рівнів.

Список використаних джерел.

1. Мороз О. В. Організаційно-економічні фактори управління якістю на підприємствах : монографія. / О. В. Мороз, Л. М. Ткачук. – Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2005. – 137 с

2. Євроінтеграція вимагає від українських виробників управляти якістю та безпечності харчової продукції: (матеріали від 10.07.2014 офіційного сайту "Agrotimes") [Електронний ресурс]. - режим доступу: <http://www.agrotimes.net/journals>.

3. Кушнір, С. О. Стан та перспективи інвестування в підвищення якості сільськогосподарської продукції [Текст] / С. О. Кушнір // Український журнал прикладної економіки. – 2016. – Том 1. – № 5. – С. 48-59. – ISSN 2415-8453.

4. Закон України «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин» від 18.05.2017 № 2042-VIII. - [Електронний ресурс]. - режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2042-19>.

Ряснянська А.М., к.е.н.

*Харківський національний університет сільського
господарства імені Петра Василенка*

ОСОБЛИВОСТІ ФУНДАМЕНТАЛЬНОГО АНАЛІЗУ БІРЖОВИХ РИНКІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ СИРОВИНИ

У широкому розумінні фундаментальний аналіз – це прогнозування зміни стану ринку на підставі аналізу основних показників економічного розвитку країн, фінансових показників, оцінювання політичних подій, кризових явищ, природних та екологічних умов, поведінки споживачів тощо.

Предметом фундаментального аналізу є вивчення параметрів попиту та пропозиції певного об'єкта (реальний товар, валюта, акції тощо) з метою визначення його «дійсної» ціни. «Дійсна» ціна потім порівнюється з фактичною поточною ринковою ціною. На основі цього порівняння робляться висновки та прогнози щодо майбутньої зміни ціни. Якщо ринкова ціна вища за «дійсну», тобто оцінка об'єкта завищена, то в недалекому майбутньому слід очікувати корекції ринкової ціни у бік зменшення, а тому товар треба продавати. Якщо ж ринкова ціна нижча за «дійсну», то об'єкт недооцінений і можна очікувати його подорожчання, а тому товар краще купити, ніж продати [1].

В Україні для прогнозування майбутніх цін на зерно, цукор, м'ясо тощо можна використати правила фундаментального аналізу, які систематизував дослідник і аналітик ф'ючерсних ринків США Ф. Хорн:

1. Визначення повного (загального) балансу попиту і пропозиції. Тут враховуються всі фактори, про які мовилося досі. Визначається динаміка зміни залишків, порівнюється рівень цін та ринкова ситуація з минулими періодами.

2. Визначення балансу вільного попиту і пропозиції. Для цього виявляється надлишок або штучний дефіцит. Визначається кількість, яку уряд має купити або продати для ліквідації дефіциту або збалансування попиту і пропозиції. Обчислюються можливі знижки або премії на державні позики (порівняно з минулими періодами).

3. Розгляд сезонних тенденцій - перевірка на відповідність ціни логічним тенденціям. Аналітик приймає рішення про відкриття позицій на ф'ючерсних ринках лише за умови чіткої цінової тенденції або якщо на ринку діє особливий фактор.

4. Спостереження за рівнем цін. Про надто високий чи низький порівняно з минулим періодом, про порушення нормальної цінової ситуації, про можливий протилежний рух цін незалежно від неї [2].

На ринках сільськогосподарської сировини до таких факторів належать: величина врожаю (перспективи врожаю), обсяги запасів сільськогосподарської продукції, структура кормів, погодні умови, політика уряду щодо учасників цього ринку, участь держави як агента цього ринку. В Україні такі дані відстежує Міністерство аграрної політики та продовольства і галузеві інститути Академії сільськогосподарських наук. Однак ці дані використовуються лише для статистичних звітів та розв'язування питань закупівель урядом стратегічних запасів продовольства.

На зарубіжних товарних ринках, особливо на ринках сезонної сільськогосподарської сировини, трейдери приймають рішення щодо купівлі-продажу, аналізуючи фундаментальні фактори, що, ймовірно, формують зміни цін. Вони звертаються до аналітиків-фундаменталістів, які після оцінки загальних макроекономічних показників, особливу увагу звертають на тенденції зміни сезонних цін. Ці зміни фіксуються на нормальних та інвертних ринках. За умови нормального ринку пшениця, наприклад, продається за найнижчими цінами в липні-серпні, в період збирання врожаю, і за найвищими цінами — після грудня до весни.

Представник фундаментального аналізу, який обслуговує учасників зернових ринків, вивчає й тлумачить ринок. Він аналізує попит і пропозицію, тенденцію зміни сезонних цін. Найбільш впливовим фактором, що дозволяє досить достовірно прогнозувати майбутні ціни, є визначення балансу попиту та пропозиції. Для цього використовуються статистичні дані про виробництво, замовлення уряду і регіонів. Достовірність цих даних перевіряє аналітик. Аналітик-

фундаменталіст навіть на розвинутих ринках, поважних щодо кількості та якості інформації, яка публікується в пресі та спеціальних статистичних бюлетенях, завжди перевіряє її. Особливо дані про закупівлі, які збирається зробити уряд.

В Україні про виробництво сільськогосподарської продукції точної статистики нема. Неповністю враховується виробництво фермерських, домашніх господарств та імпорт у прикордонних областях. Аналітик повинен враховувати всі ці дані, оскільки лише тоді він зможе точно прогнозувати обсяги пропозиції.

Наочним прикладом того, як зміна попиту і пропозиції впливає на ціни, є сильне коливання цін на кукурудзу в 1983 р. США у високоврожайному 1982 р. мали величезні складські запаси кукурудзи. Багато торговців чекали, що фермери і в 1983 р. засіватимуть великі площі цією культурою. Передбачуваний її надлишок на ринку знизив ціни до рекордного рівня. Щоб зменшити запаси, президент США Рейган у січні 1983 р. оголосив програму скорочення посівних площ „Платежі натурою” (з грошовим відшкодуванням). Проте врожайність кукурудзи того року внаслідок засухи і дуже жаркої погоди була невисокою і її пропозиція на ринку зменшилася. Ситуація переконала фермерів і торговців в тому, що ціни різко виростуть. Потенційні покупці кукурудзи, передбачаючи підвищення цін на неї, пішли на зменшення використання кормової кукурудзи (скоротивши поголів'я худоби на відгодівлі і застосовуючи інше зерно на фуражні цілі), а також на заміну або зниження витрат кукурудзяного підсолоджувача у виробництві продуктів харчування та напоїв. Як тільки попит на кукурудзу знизився, знизилися і ціни [3].

Попит і пропозиція, які лежать в основі фундаментальної методики аналізу, залежать від видів товарів, якими займаються біржові торговці в своїй комерційній діяльності.

Список використаних джерел:

1. Сохацька О.М. Біржова справа: Підручник / Сохацька О.М – 2-ге вид. змін. й доп. – Тернопіль: Карт- бланш, К.: Кондор, 2008. – С. 123-183.
2. Horn F.F. Trading in Commodity Futures/ Horn F.F., Fink R.E. –New York: Institute of Finance, 1984. –217 p.

3. Сохацька О. Фундаментальний та технічний аналіз цін товарних та фінансових ринків: навч. посіб. / О.Сохацька, І.Роговська-Іщук, С. Вінницький. — К.: Кондор, 2012. — С. 138-140.

Бабічева А.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Миколаїв

Науковий керівник: к.е.н. Філімонова О.Б.

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ МЕТОДИК ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРАЛЬНОГО ПОКАЗНИКА ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ АПК

Потенціал нашої країни є досить високим, насамперед варто звернути увагу на природні ресурси й розвиток АПК. За даними прес-служби ДФСУ, питома вага податкових надходжень від аграрного сектору становить 16,5%, тому саме ця сфера вважається рушійною силою економіки України. Незважаючи на це, рівень інвестицій у сільськогосподарський сектор є досить низьким.

Це зумовлено впливом таких факторів, як низька розвиненість фондового ринку, загальна економічна нестабільність, велика частка дебіторської заборгованості у структурі балансу багатьох підприємств, ефективність законодавства, необхідність технічного оновлення, тощо. Кожен з них у більшій чи меншій мірі впливатиме на інвестиційну привабливість кожного підприємства.

Формуванням адекватної оцінки інвестиційної привабливості та розробкою інтегрального показника займалася велика кількість вчених, зокрема Вінніченко І.І., Юхимчук С.В., Супрун С.Д., Нечипорук О.В., Чернятін А.С. Так Чернятін А.С. зумовлює необхідність використання регіональних компонентів на рівні з фінансовими показниками при оцінці інвестиційної привабливості АПК, адже на його думку саме вони є вирішальними при прийнятті рішення [3]. Вінніченко І.І. наполягає на визначеній послідовності врахування факторів впливу [1]. Кожен науковець виокремлює якісні та кількісні